

109**III**

Total No. of Questions – 16

Regd.

Total No. of Printed Pages – 4

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part – II
SANSKRIT, Paper-I
(Second Language)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Note :** (i) All questions should be attempted.
(ii) Question Nos. 1, 2, 3 and 14 should be answered in the medium of instruction of the candidate.
(iii) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.
(iv) The bits of a question should be attempted together.

- सूचना :** (i) सर्वे प्रश्नाः समाधातव्याः ।
(ii-iii) प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् अनुवादप्रश्नं च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव समाधातव्याः ।
(iv) प्रश्नाः अनुक्रमेणैव समाधातव्याः ।

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । 1 × 6 = 6
(अ) ददाति प्रतिगृह्णाति मित्रलक्षणम् ।
(आ) त्यागः सत्यं महीपतिः ।
2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) रघोः दिग्विजयः इति पाठस्य सारांशं संक्षेपेण लिखत ।
(आ) संस्कृतस्य संस्कृतेश्च महत्त्वं वर्णयत ।
3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) पापबुद्धिः धर्मबुद्धिं कथं वञ्चयितुमैच्छत् ? विशदयत ?
(आ) शिवराजस्य औदार्यं यथापाठ्यांशं लिखत ।

4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

4 × 2 = 8

- (अ) वृद्धायाः कति पुत्राः ?
(आ) चोरः राजानं किमुक्तवान् ?
(इ) आर्यभट्टः सर्वप्रथमं किम् अन्विष्टवान् ?
(ई) शास्त्रार्थो नाम कः ?
(उ) घटिका यन्त्रो नाम कः ?
(ऊ) राजा कोवलविषये अविचार्य भटान् किमादिदेश ?

5. द्वौः ससन्दर्भौ व्याख्यात ।

2 × 3 = 6

- (अ) अयं हि परमो लाभ उत्तमश्लोकदर्शनम् ।
(आ) फलैः संवर्धयामासुः उत्खातप्रतिरोपिताः ।
(इ) तारोदयः किं गगने न भूमौ ।
(ई) सन्धानायैकमत्यस्य कल्पते संस्कृतं नृणाम् ।

6. द्वौः ससन्दर्भौ व्याख्यात ।

2 × 3 = 6

- (अ) अस्मिन् कानने दूरीकृतकलङ्को वसामि ।
(आ) भद्र ! एवं क्रियताम् ।
(इ) स्त्रीजनो वा वृद्धो वा मम अम्बया अनभिमतः ।
(ई) अहं महाराजं मेलितुम् इच्छामि ।

7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

3 × 2 = 6

- (अ) कुचेलः कथं धनी जातः ?
(आ) कस्य मेदिनीं रघुः न जहार ?
(इ) कस्मिन् देशे दिवसं न वसेत् ?
(ई) सत्पुरुषव्रतं कीदृशम् ?
(उ) भारतदेशे कस्य अवताराः बहु सञ्जाताः ?
(ऊ) केन ऐक्यं साधयामः ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
- (अ) मातङ्गः किमर्थं मारितः ?
(आ) पापबुद्धिः निशीथे किं कृतवान् ?
(इ) घटोत्कचः कम् आहूतवान् ? मध्यमः इति आह्वानेन कः आगतः ?
(ई) साधुः कुत्र वसति स्म ?
(उ) राजकुमारः पेटिकायां कम् उपावेशयत् ?
(ऊ) देवालयात् बहिः किं श्रूयते स्म ?

9. विरामग्रहणाय अभ्यर्थन पत्रं लिखत । 1 × 5 = 5
- अथवा
- उद्योगार्थम् अभ्यर्थन-पत्रं लिखत ।

10. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत । 2 × 6 = 12
- (अ) हरि (आ) रमा
(इ) वन (ई) तद् (पुं)

11. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत । 2 × 3 = 6
- (अ) अभवत् (आ) पठति
(इ) गच्छेत् (ई) वन्दताम्

12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत । 3 × 2 = 6
- (अ) मुनीन्द्रः (आ) नरेशः
(इ) वसुधैव (ई) इत्यादरः
(उ) भानवे (ऊ) वृक्षेऽपि

13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त । 3 × 2 = 6
- (अ) देव + आलयः (आ) हित + उपदेशः
(इ) परम + ओषधिः (ई) देवी + अनुग्रहः
(उ) द्वौ + इमौ (ऊ) सीमा + अन्तः

14. अनुवदत । (आन्ध्र / आङ्ग्लभाषायाम्)

5 × 1 = 5

- (अ) अहं विद्यालयं गच्छामि ।
- (आ) वयं सर्वे छात्राः ।
- (इ) मम नाम कृष्णः ।
- (ई) परोपकारः मह्यं रोचते ।
- (उ) अत्र कति छात्राः सन्ति ?

15. एकेन पदेन समाधानानि लिखत ।

5 × 1 = 5

- (अ) भागवते कति स्कन्धाः सन्ति ?
- (आ) गौरीगुरुः कः ?
- (इ) केन कार्याणि सिध्यन्ति ?
- (ई) प्राचीनविद्याः चतस्रः केन उद्घोषिताः ?
- (उ) औष्ये का भूमिः अधिका भवति ?

16. एकेन पदेन समाधानानि लिखत ।

5 × 1 = 5

- (अ) दशकुमारचरितं केन विरचितम् ?
- (आ) शमीकोटरे कः प्रविवेश ?
- (इ) केशवदासस्य कति पुत्राः ?
- (ई) साधुः कानि अखादत् ?
- (उ) 'कर्मानुभवः' इति पाठस्य रचयिता कः ?